

1733

1720

4/
4a

ORDINIS JCTORVM
IN
ACADEMIA VITEMBERGENSI
H. T.
DECANVS
GEBH. CHRISTIANVS
BASTINELLERVS
D. ET DIGESTI VETERIS PROF. PVBL.
CVRIAE ITEM ELECTORALIS PROVINC.
AC SCABINATVS ASSESSOR
LECTORI BENEVOLO
S. P. D.

Cum Potentissimi Regis nostri Edicto priori *contra uindictam priuatam de A. 1706.* diserte cautum sit atque sancitum, ebrietatis causa nullo in delicto poenae mitiori locum esse relinquendum, sed in ebrios eodem modo, ac data opera delinquentes merentur, animaduertendum, in posteriori autem, eoque recognito, huius generis Mandato *de A. 1712.* sapientissimo Legislatore fatius uisum fuerit ac consultius, in turpiter factis excusationem ebrietatis pro religione iudicantis admittere, quam penitus eam reiicere: hinc ab instituto non erit alienum, cognoscere paucis, quidnam forte consilii tam insigni acuitatis temperamento iustam praebuerit occasionem. Iura quidem diuina, tam connatum, quam reuelatum, detestantur
) 2 ebrie-

ebrietatem, atque iis, qui perniciosissimo
inebriandi consuetudinis morbo laborant,
grauior uix comminatio posset imponi,
quam quae *l. ad Corinth. 6. u. 10.* item *Galat. 5. u. 21.* habetur, *eos nimirum regnum
Domini haud possessuros* : At enim uero
statuendi in eos, qui ebrii, uel ebriosi, facinus
perpetrauerunt, poenam ordinariam
uestigium reperitur ullum neque in Pan-
dectis sacris, neque etiam in Codice Iuris
Canonici, quippe quod tantum, *sumere ci-
bum cum ebrioso, eiusque familiaritate uti,*
can. 24. C. XI. qu. 3. ac pro eo, qui moritur
*in ebrietate, preces fundere, cap. 1. X. de Re-
liqu. & uener. sanct. uetat, itemque, cleri-
cum, qui a potationibus & crapulis, admo-
nitus licet, se non abstinet, ab officio, uel be-
neficio, suspendi, cap. 14. X. de Vit. & honest.
cleric. iubet* ; quin potius eodem iure,
quod, praeterquam uoluntate ductos, ho-
mines ad culpam trahi, non permittit, *de-
linquentes per uinum*, tanquam nescientes,
quid agant, *uenia digni* censentur, adeoque
Lothus ebrietatis tantum, non autem *in-
cestus*, accusatur. *can. 7. 9. & 10. C. XV. qu. 1.*
Conspirant hac in re Leges, quas uocamus,
Ciui-

Ciuiles, siquidem Marcianus *ICTus ebrium*, non proposito, sed *impetu, delinquere*, respondet, *l.ii. §. 2. π. de Poen.* atque Arrius Menander, *ICTus, militi, per unum lapsu, poenam capitis remittendam esse*, asseuerat, *l. 6. §. 7. π. de re milit.* unde nonnulli argumentantur, si igitur ebrio parcendum sit in bello, ubi strictior usu uenit disciplina, poenaeque obtinet acerbior, multo magis hoc in pace obseruandum esse. Immo ex Rescripto Imppp. AAA. Theodosii, Arcadii, & Honorii, *per temulentiam Principi male dicentes cuidam poenae non sunt subiugandi, neque duri quicquam, neque asperi, debent sustinere. l. un. C. Si quis Imper. male dix.* Contra ea, quod ad constitutas Imperii nostri leges attinet, iis multo rigidius ac seuerius in ebrios animaduertitur. Exempli loco, uel ad AA. Impp. Maximiliani I. & II. sanctiones prouocare, sufficiet. Harum enim prior, quae Recessu Imperii, Treuiri & Coloniae A. 1512. condito, *Art. IV. §. 5.* continetur, *potatores nobiles, tum a muneribus & honoribus iam susceptis, tum a consequendis, cum ignominia excludit, non nobilibus autem, & qui inferioris sunt di-*
(3. gni-

gnitatis, *grauem corporis poenam* infligit. Ac posterior, quae in Ordinatione equestri, pedestrique, de An. 1570. *art. 50. & 19.7.* reperitur, *ebrietatis omnino nullam in coercendis aliis delictis haberi rationem, sed in ebrietate delinquentem du-
riori, etiam duplici, poena affici, iubet.* Reliqua eius generis loca, quae in Recept. Imp. de A. 1500. *Tit. 28.* Reform. Polit. de A. 1530. *Tit. 8.* it. de A. 1548. *Tit. 8.* & Ordin. Polit. de A. 1577. *Tit. 8.* legere licet, cum de arbitraria solum poena, ebrii dictitanda, agant, silentio sponte praeterimus. Ex hisce uero diuersis iuribus, quae in rem praesentem adducere operae pretium putauit, haud obscure patet, si cui legi scriptae supra excitata prior in ebrietatem animaduersio, quam Regium Edictum *contra uindictam priuatam de A. 1706.* exhibet, originem suam referat acceptam, tum sane hanc commemoratae Diui Imp. Maximiliani II. constitutioni esse uindicandam. Atque Electores Saxonum Principes suis in poenalibus sanctionibus saepissime ad Imperii leges respexisse, nemo facile in dubium uocabit,

bit, huius rei ueritate, quod ad ipsum ebrietatis uitium spectat, ex Ord. Polit. Elect. Sax. *de A. 1612. n. 12. & de A. 1661. Tit. 19.* conuictus. Reliquum est, ut de diuersis DD. atque Interpretum sententiis nunc dispiciamus. Alii enim ebrium delinquentem omni absoluunt poena, alii autem, pro ordinaria propugnantes, ab altera parte excedendo peccant. In arduis olim ac difficilibus causis haud raro, *sibi non*, uel, *nondum liquere*, iurasse iudices, constat ex *l. 36. π. de re iudic. & l. 13. §. f. π. de recept.* quorum si uestigia premerent illi, minus forte in aequo diiudicando offendere uiderentur. Cum mihi admodum breuitati sit studendum, praeterquam potiores, horum DD. rationes exponere non uacat. Dicunt autem ii, qui ebrium delinquentem nulli poenae uolunt obnoxium, maleficia ex uoluntate & proposito aestimanda esse, sed ebrium omni prorsus ratione, reique gerendae consilio, destitui, ac consensu. Verum enim uero, qui, ebrium delinquentem ordinaria plectendum esse poena, contendunt, maximopere urgent, ebrietatem
con-

contra ius diuinum esse ac humanum, sicque, alio quodam delicto concurrente, reum in duplicem prolabi poenam, minime uero eam, quae huius delicti propria est, atque ordinaria, minui. Nobis, ex natura & indole delictorum ac poenarum paulo distinctius hac de controuersia differere, necesse uidetur. Aut enim quis *dolo suo*, aut *culpa sua*, aut etiam *sine culpa*, ebrius factus est, ac deliquit. *Priori casu*, si quis ea quidem mente potui plus iusto indulgit, ut delictum, ante sibi in animo propositum, eo facilius effectui daret, uel certum facinoris genus admittere solitus, deque eo in posterum uitando, & potandi consuetudine eam ob causam depouenda, sub poena huius facinoris consue-
ta admonitus, illud tamen denuo per ebrietatem perpetravit, uel etiam postea, crapula discussa, sobrium facti non poeniteat, sed illud habeat ratum, & tantum non de eo constanter gloriatur, tunc *poenam* turpis sui facti *ordinariam* iure meritoque sustinet. At secus res *altero casu* se habet. Nam certo certius est, in delictis non tam exitum, quam uoluntatem
spe-

spectari, ac delinquentis propositum, l. 14.
π. ad L. Corn. de Sicar. l. 53. pr. π. de furt.
omnemque poenam maleficiis debere esse
proportionatam. Cum igitur Lex ad
plenum perfectumque delicti gradum do-
lum malum requirat, l. 50. §. 2. π. de furt.
l. 3. §. 2. π. l. 5. C. de iniur. l. 1. pr. §. 1. & 3.
l. 7. l. 16. π. l. 1. C. ad L. Corn. de Sicar. is, qui
per culpam ebrius factus est, ac deliquit,
Legem plenè transgressus est nequaquam,
adeoque nec plena ipsi poena potest in-
iungi, sed, pro ratione tantum culpae,
extra ordinem debet coerceri, siquidem
nec culpa lata in causa criminali, uel infa-
miam irrogante, dolo aequiparatur, l. 7.
π. ad L. Corn. de Sicar. ac uoluntas hoc
quidem casu in *primum*, scilicet *potationis*,
actum directe, in *secundum* uero & *terti-
um*, nempe *ebrietatis*, & *delicti*, in ea
commisisti, non, nisi indirecte & per acci-
dens, lata esse uidetur. *Tertius* & *ulti-
mus casus*, cum in se euidens sit & clarus,
probatione uix indiget. Quoties enim ex
iis, quae rem circumstant, planum per-
spicuumque est, alicui neque dolum posse

)((

tri-

tribui, neque culpam, toties poena locum inuenire nequit. DD. eo referunt, si, quo incio, sal quoddam, usu rationis homines priuans, in uinum sit coniectum, aut uitrum eiusmodi balsamo illitum, aut quis ad bibendum ui coactus fuerit. Ceterum haecenus dicta de ebrietate *enormi*, quae mentis exilium inducit, ita, ut nec pes, nec manus, officium suum facere queat, non autem de *leui* & affectata, quae duntaxat hilaritatem excitat, nec usum rationis tollit, intellecta cupimus. Altera haec enim neuiquam excusat, quamuis, in atroci delicto genus mortis propterea commutatum fuisse, meminerim. Et hac ratione tantopere dissidentes DD. sententiae, qua alii ebrium ordinarie puniendum esse, aliiq; excusandum plane, opinantur, facili negotio possunt conciliari. Hinc etiam licet conicere, quam quidem sententiam Rex noster longe Clementissimus in haud ita multo post admissa ebrietatis excusatione comprobauerit. Plura alio tempore, locoue, hoc de argumento commentandi suppeditabitur, spera-

speramus, occasio. Postulat nunc insti-
tuti ratio, ut more maiorum de Clarissi-
mi Candidati nostri, **CHRISTIANI**
GOTTLIEB REINHARDI,
uitae, studiorumque, ratione nonnulla
exponamus. Patriam illi nascendi fors
VIII. Cal. Mart. A. 1710 XCII. dedit
Schmidebergam, Oppidum, altero abhinc
lapide distans. Patre natus est IOANNE
FRIDERICO REINHARDO, Consu-
le bene merenti, Reginumque tributo-
rum, quae *Steurarum* nomine ueniunt,
Quaestore, Matre, ROSINA HELENA,
ex *Schleusneriana* gente profecta. Iactis
probe domi pietatis fundamentis, Scho-
lae patriae est creditus, cuius magistros,
Tischeberum, *Pitschiumque*, morum integri-
tate, proficiendique studio, ita sibi concili-
liauit, ut omni opera, atque intentione,
in eo formando uersarentur. Postea a
Parentibus, duodecennis adhuc, *Görlici-*
um missus est, ibique sub *Grossero*, *Hauf-*
sio, *Haamanno*, *Heinkio*, aliisque elegan-
tioris humaniorisque doctrinae Magistris,

) (2

per

per quadriennium non parum profecit. Ad haec accessit *Christophori Molleri, Chori Musici Directoris*, beneuolentia, qua hospitio eum excepit, conuictum praebuit liberaliter, optimaque disciplina, quam diu ibi fuit, instruxit. Tali modo praeparato animo, proficisci poterat ad Academiam, nisi Patri secus esset uisum, quando, tenerioris adhuc aetatis habita ratione, *Illustri Ludo Grimmensi*, ibidemque *Clar. Petermanni, Ermelii* itidem, ac *Iacobi*, eum tradidit disciplinae, Regioque beneficio ornatum, auctumque, per tres annos studiorum causa commorari, iussit. Neque uero haec mora damno ei fuit adeo, quin ipso expertus sit opere, positus in scholis solide fundamentis, progressus in Academicis studiis esse partim faciliores, partim feliciores. Hinc A. cl. lccc XI. *Grimmae* dicens uale *Vitembergam* cum uenisset, ac Pro Rectore Magnifico, Viro Excellentissimo, DN. D MICH. HENR. GRIBNERO, in ciuium Academicorum tabulas esset relatus, VVOLFIVM, Philosophiam tum extra ordinem profitentem, audiuit

diuit utiliter, eiusdemque placita, in scholis
Viri Consultissimi, DN. D. CASP. HEN-
RICI BRENDELII, ad primas Juris Institu-
tiones transtulit cum fructu, sicque mox
ad altiores disciplinas se accinxit. In
his secutus est Duces, Celeberrimos ac
dexterrimos ICtos, Diuum HORNIVM,
Diuum BEYRVM, & adhuc bene meren-
tem DN. D. KRAVSIVM, primoque loco
nominandum, Virum Magnificum atque
Excellentissimum, Dn. D. IOANNEM
BALTH. VVERNHERVM, *Ordinis sui*
Praesidem grauissimum, quorum merita, uti
par est, gratus agnoscit. Tantum enim
ex his profecit, ut, elapso quadriennio, no-
men inter Iuris Candidatos profiteri, &
ut in numerum Aduocatorum reciperetur,
a Potentissimo Rege obtinere, causas item
orare, quod haecenus fecit, cum laude pos-
set. Cum uero per nouem annos inte-
gros, partim discendo, partim aliorum
commodis feruendo, in hac Academia sit
uersatus, lubens fatetur, maximam se omnis
fortunae, progressuumque, quos in agendi
peritia haecenus fecerit, partem Viro Con-
ful-

sultissimo atque Amplissimo Dn. D. CHRISTIANO IAC. HEILIO, Hospiti ac Euergetae optimo, debere. Intellexit autem noster, postquam totum se Iuridicae Praxi consecrauit, summos in Vtroque Iure honores, ac priuilegia, haud exiguo sibi ornamento esse futura. Quare ipsum nostrum Ordinem adiit modeste, & ut Licentia, summos in Vtroque Iure honores capessendi, sibi tribueretur, petiit decenter, locus etiam eius precibus a nobis est relictus. Opus nunc est, ut solemne adhuc suae eruditionis edat argumentum. Cui uero exhibendo cum proximus dies Iouis sit praescriptus, *Observationes circa Processum Saxonicum, quo causae iniuriarum ex Mandato Regio de A. M DCC XII. peraguntur*, Praefide Excellentissimo Consultissimoque Viro, Dn. GODOFR. LVDOVICO MENCKENIOP. P. & *Dicafteriorum, quae hic florent, iudicii item Prouincialis in Marchionatu Lusatiae Inferioris, Assessore*, publicae eruditorum disquisitioni est propositurus. Igitur ea, qua par est obseruantia, humanitateque, rogamus, ut Illustrissimi

striffimi Comites, Academiae Proceres,
Omnium Ordinum Assesores, Generosi-
que ac Nobilissimi Legum cultores, o-
mnesque, qui studiorum causa apud nos de-
gunt, actui huic solemni interesse, eundem-
que praesentia sua ornare, haud grauatim
uelint, simulque in nos recipimus, memo-
ri nos semper, gratoque animo, hoc be-
neuolentiae genus, data quauis occasione,
esse compensaturos. P. P. Vitembergae,
Dominica, quae in fastis Christianorum
uocatur, Iudica, A. R. S.

CIO MDCC XX.

LITERIS VIDVAE GERDESIAE.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to its orientation and fading.

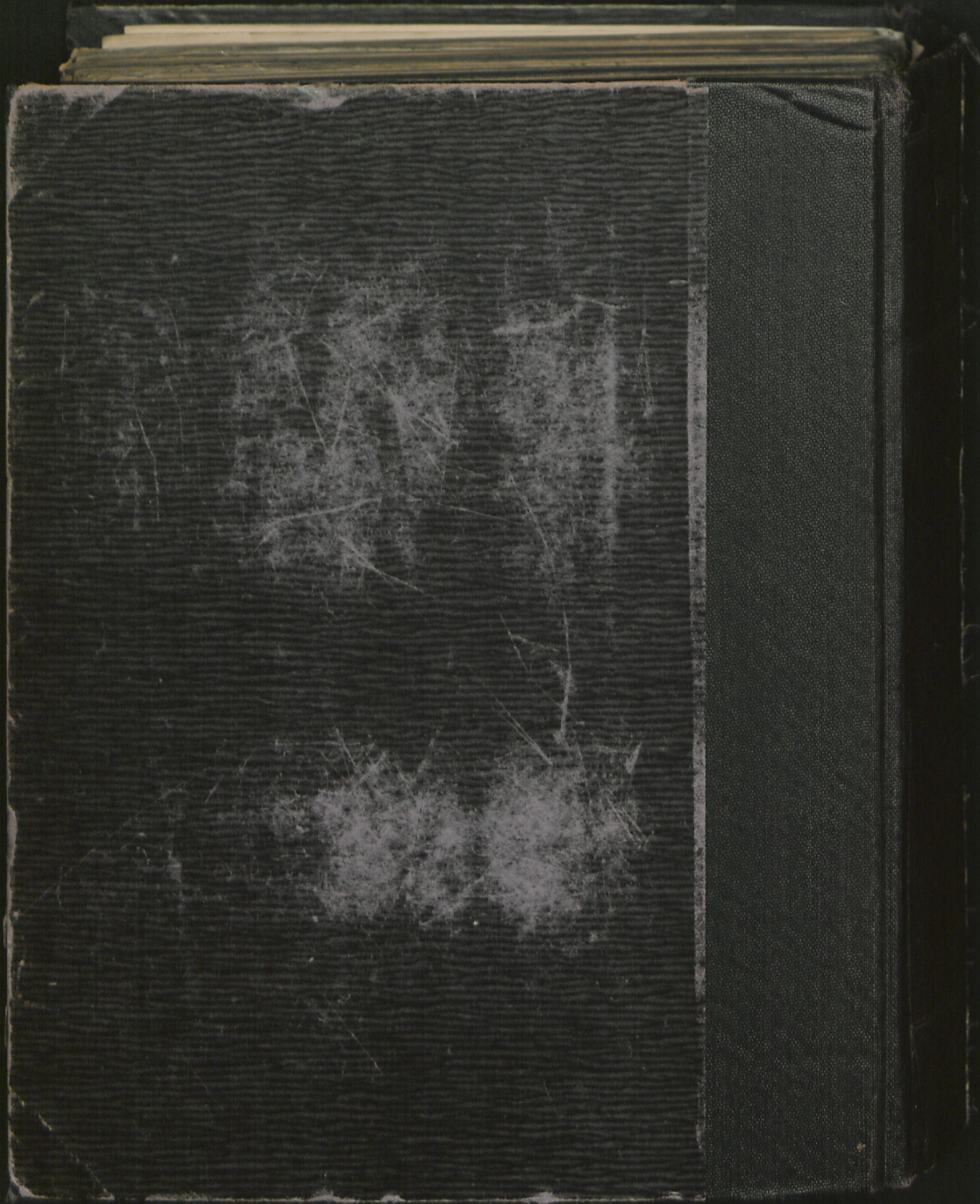
ritaria v. b. a. 6202

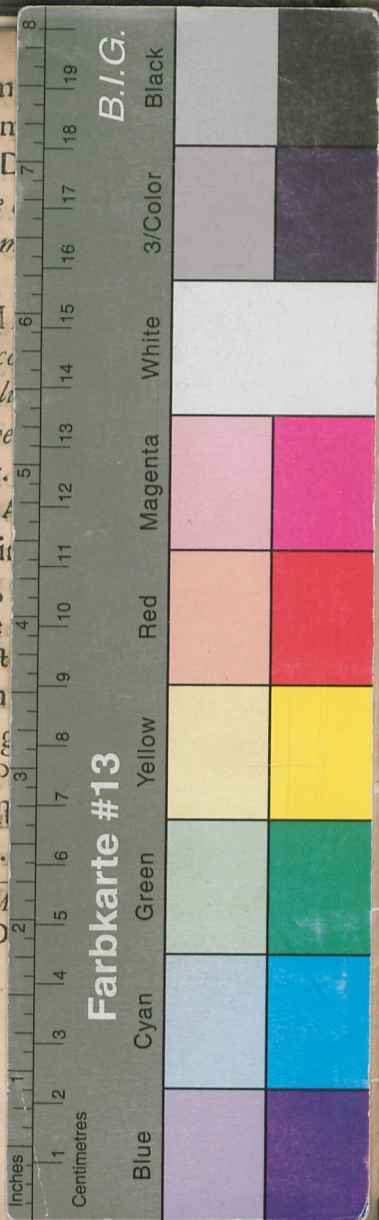

Wittenberg, Diss., 1720

f
sb.

1733

1720 4/ 4a

ORDINIS ICTORVM
IN
ACADEMIA VITEMBERGENSI
H. T.
DECANVS
GEBH. CHRISTIANVS
BASTINELLERVS
D. ET DIGESTI VETERIS PROF. PVBL.
CVRIAE ITEM ELECTORALIS PROVINC.
AC SCABINATVS ASSESSOR
LECTORI BENEVOLO
S. P. D.

